

מסורת הש"ס

(א) [נפילת]: דוכלא.
(ב) [נפילת קפא]: ימות קב.
ג' [נפילת קפא]: ימות קב.
ד' [נפילת קפא]: ימות קב.
ה' [נפילת קפא]: ימות קב.
ו' [נפילת קפא]: ימות קב.
ז' [נפילת קפא]: ימות קב.
ח' [נפילת קפא]: ימות קב.
ט' [נפילת קפא]: ימות קב.
י' [נפילת קפא]: ימות קב.

תורה אור השלם

1. כי בצל החוכמה כצל
הכסף והרזון דעת
החכמה תגידה בעליה
קהלת יב

הנהגות הב"ח

(א) גבי מלי תפוחיה
נשלה מלניה וגשיריטו
קמיה ויריטו וכי דא
דרב הוה כריה דרבי
סי' שלמיה למניה
רשדי קמיה ורביה אמר:
(ב) סם ולקריטו כי
קמיה בפרשת דברים
עד תריסר שבתא
לבתר הכי נפקיטו
ונקליטו: (א) סם נבטת
דדכא ואתי ועד:
(ד) סם כי מטריתא מלי
אמרי לה אישבע לי
לא להא לא ישראל לה
מגליא אישבע לה ללהא
דשאל לה מגליא ללהא
ליה נפק דרשי כי ללהא
דיכא להא דלה מגליא
לא לעמא שאל מגליא:
(ה) סם למשעי מלי לאו
ס' ומי מלי נמק:
(ו) סם לא אמרי קמייה
ללי' ומי דרשא נמק:
(ז) רשי' דיה ור' יוחנן סי'
נמקט ע"ו. ניב ע"ש דף
מ' ע"א: (ח) תוס' ד"ה
ה"ו ור' משע' בתרתי אמר
סי' ה"ג מתתברא שליט
נשאר במסקנא ופ"ה הכי
גמי י"ד ה"ג מסתברא:

יום הכיפורים פרק שמיני יומא

פ.ד.

עין משפט
גרי מצוה

עיה א"ר מ"י מ"ה' סנה
הלכה ה' פמג' לאין פה
טו"ש"ע' ח"ים מ' שם
סע"ג:

לעני רש"י

משי"ש. חללה.
בני"ל [משי"ש].
נבזה של מני' א' זוב.
משי"ר. סע"ד.
אישי"גילוי'ו.
דלקת שקדים.
ברין מלני"ט.
דלקת שקדים מונחית.

רבינו חננאל

ועוד א"ר מתיה בן חרש
החושש בפיו מטילין לו
סם בשבת סמיני שאוה ספק
נפשות ובל' ספק נפשות
דוחה את השבת. ר' יוחנן
חש בצפרינא. פי' כאב
השיניים. עבדא ליה הריא
מטרוניא סמא זים חמישי
וערב שבת. איל' בשבת
מא. אמרה ליה לא צריכת.
וא' איצטריכנא סאי.
אמרה ליה אישבע לי
דלא מגליא. אישבע לה
אלתי ישראל לא מגלינא.
והוה נקוט בלביה בשעת
שבעתו דלעמו ישראל
מגלינא. ובהו דאודעה
ליה. אודעה הוא דלא
הוה ליה שבעתו אל'
דלא מגלינא לאתרי ישראל
אבל מגלינא לעמו ישראל.
איל' ר' חייא בר אבא
לר' יוחנן במאן כר' מתא
בן חרש דשרי להטיל
סם בפיו בשבת. איל'
ר' יוחנן בחושש בפיו
מטילין לו סם בשבת דבר
הכל היא ולא באחרת
שומלין. נימא ספינא
ליה לר' יוחנן הא דתניא
מי שאחוז ירקון מאכילין
אותו בשר חמור. מי
שנשכו כלב מאכילין אותו
מתוך כבד שילו. והחושש
בפיו מטילין לו סם בשבת
דבר ר' מתיה בן חרש.
וחכ"א כאלו אין בהן
משום רפואה. כאלו לא
למעוטי סם. דסם אית בה
רפואה. ודחי לא למעוטי
הקוח היום למרובי. ולא
עמד.

למקטליה כדבר הנזק. למ"ד רוח רעה שורה עליו לא יקרב
אלו להרגו בידים אלא זורק בו חץ או סכין והורגו: דמייף כיס.
המתחכן בו: דנכים ליה. שהכלל נשטו: נישלה למאני. יפשיט
נגדיו: משאף דאפא. הוא הכובע ובלע"ז פוטוי"ש: דאפא דיכרא.
זכוב זכר: כובסא דנחשא. על ידי
קנה של נחשת: דילמא חוי לכבואי
דשד. שפקן חלו הכלל עליו ומסתכן:
לפידא. חונו המינים והמנינים
ומתחיל כפה וגומר בבני מעיים
ומסוכן הוא: מטרוניסא. נכרית היתה:
עבדא ליה רפואה חמשא ומעלי
שכסא. יום ה' בשבת וע"ש: והאיכא
חלול השם. שהיא סגורה שעבר על
שבעתו: דמגלי' לה מעיקרא.
מהיחא שעתא גלי לה לא נשבעתי
לך כי כך אמרתי: משאף דנדא
דאזו. שזמן מוח עש קטן שנשאל
כנף העוף שקרין כני"ל סכה איתו
על דרעי: קשישא דויסי. גרעיני
זימס: דלא מלו סילפא. שלא הביאו
שליש: אמר' דוסא. על מר מדש
שקרין פוטוי"ר: ודיכין בככי דרדיה.
הדבק בשורת השינים: ממאי הו'.
על ידי מה בל החולי הוא: מחמימי
חמימי דיעי. האכל פת חמה יותר
נדלי: כסא דכרסנא. דגיס מטוגנים
עם הקמח נשמן שלהן: שוירי. שעבר
עליו הלילה: מאי ספיני. של אותו
חולי: כד רמי מידי בככיס. כשנתן
לוס בשניו זכ הדס משורת שינו:
ורבי יוחנן סיני עבדי הכי וכו'. לא
גרסין לה הכא אלא נמסכת ע"ו (ז):
כמאן עבדי ר' יוחנן. למת סם
בשבת בשביל חולי השינים דקאמר
לה אי מלריכנא מאי: שגני אומר
כוו. מודים לו חכמים שהיא רפואה
(ז) לו כלכל שוטה נחצר כבד שלו:
ירקון. חולי שפניו מוריקות: הכי
גרסין וחכמים אומרים כאלו אין
בהן משום רפואה כאלו למעוטי מאי
לאו למעוטי סם. והכי קאמרי ליה
בשמים הראשונות אין זו רפואה
גמורה לעבור עליהן דבר מורה
ולמעוטי סם דיש בו משום רפואה:
לא למעוטי מקוין דם לסרוגכי.
בשבת לעולם אכילי הנן פליגי ומאי
כאלו משום דשמעה לר' מתיה דאמר
אחתי אחריתי: לסרוגכי. חולי ששמו
אשטרינגנ"ן הוא ברין מלני' ובהיחא
מודה ליה: ס"ג הכי נמי מסתברא
דמתא שלשה דברים אמר רבי אלעזר
בן עזריה משום ר' מתיה בן חרש
מקוין דם לסרוגכי בשבת ומי שנשכו
כאלו אין בהם משום רפואה כאלו

הכי נמי מסתברא שלשה דברים בו. ריב"ל ל"ג הכי נמי מסתברא
אלא הכי גרים תא שמע שלשה דברים משום דמאי אולמיה
דהא מהא דלתיי כבד ונראה לי דשפיר מיימי דנרייתא קמייתא לא
מימני בה מקין דם לסרוגכי ולהכי הוי דוחק הא דמוקמין למעוטי
מקין דם לסרוגכי מה שלא הזכיר בה
אבל מהא מיימי שפיר מאי לאו כאלו
אחרתי דסיפא דלניק מינה קאי
ולמעוטי מקין דם לסרוגכי דקא
מני רישא ואי (שמא) משום דכלל
דוכסא נשאר הכי נמי מסתברא
בשביל זה אין למוחקו דנפרק קמא
דקידושין (ט:): גבי מעשה (י) במדוני
אחד) יש הכי נמי (י) [מסתברא] שאינו
נשאר ונפרק הזהב (בבא מנישא דף
מו:): יש (ג"כ) הכי נמי מסתברא
שאינו נשאר כשמתא דמעטע אין
(נעשה חליפין לפירוש ש"י):
אלא

למקטליה כדבר הנזק תניא כוותיה דשמואל
כשהורגין אותו אין הורגין אותו אלא כדבר
הנזק דחייף ביה מסתכן דנכית ליה מיית
דחייף ביה מסתכן מאי תקנתיה נישלה
מאניה (ה) ונידחית רב הונא בריה דרב יהושע
חף ביה חד מינייהו בשוקא שלחניהו למאניה
ורחיש אמר קיימתי בעצמי 'החכמה תחיה
בעליה נכית ליה מיית מאי תקנתיה אמר
אביי נתיי משכא דאפא דדיכרא' וניכתוב
עליה אנא פלניא בר פלניא אמשכא
דאפא דיכרא כתיבנא עלך כנתי כנתי קלירוס
ואמרי לה קנדי קנדי קלירוס יה יה ה'
צבאות אמן אמן סלה ושלחניהו למאניה
תריסר ירחי שתא ונפקניהו ונקליניהו בתנורא ונבדיניהו לקמיה אפרשת
דרכים והנך תריסר ירחי שתא כי שתי מיא לא לישתי אלא בגובתא
דנחשא דילמא חוי כבואה דשיא וליסתכן כי הא דאבא בר מרתא
הוא אבא בר מניומי עבדא ליה אימיה גובתא דדהבא (ו): ועוד אמר
ר' מתיה: א"ר' יוחנן חש בצפרינא אול גבה דהריא מטרוניא עבדא ליה
מלמא חמשא ומעלי שבתא אמר לה בשבת מאי אמרה ליה לא צריכת אי'
מצטריכנא מאי אמרה ליה אישבע לי (ז) דלא מגליא אישבע לאלהא
דישראל לא מגלינא נפק דרשה בפירקא והא אישבע לה לאלהא דישראל
לא מגלינא הא לעמו ישראל מגלינא והא איכא חלול השם דמגלי לה
ומלח רב יימר אמר שאור גופיה שמן זית ומלח רב אשי אמר משחא בגדא
דאוזא אמר אביי אנא עבדי לכולהו ולא איתסאי עד דאמר לי ההוא מיינא
אייתי קשייתא דיתא דלא מלו תילתא וקליניהו כנורא אמרא חרתא ואדכין
בככי דריה עבדי הכי ואיתסאי ממאי הוה מחמימי חמימי דחיימי ומשירי כסא
דררסנא ומאי סימיניה כד רמי מידי בככיה ואתא דמא מכי דרי רבי יוחנן כי חש
בצפרינא עבד הכי בשבתא ואיתסי ורבי יוחנן היכי עבדי הכי אמר ר"ג בר
יצחק שאני צפרינא הואיל ומתחיל כפה וגומר בבני מעיים אמר ליה רב חיאי
בר אבא לר' יוחנן כמאן בר' מתיה בן חרש דאמר החושש בפיו מטילין לו סם
בשבת א"ל שאני אומר כו ולא באחרת לימא מסייע ליה מי שאחוז ירקון
מאכילין אותו בשר חמור מי שנשכו כלב שוטה מאכילין אותו מחצר כבד שלו
והחושש בפיו מטילין לו סם בשבת דברי ר' מתיה בן חרש וחכ"א באילו אין
בהם משום רפואה כאלו למעוטי מאי (ח) מאי לאו למעוטי סם לא למעוטי מקוין
דם לסרוגכי ה"ג מסתברא דתניא שלשה דברים א"ר ישמעאל בר' יוסי ששמע
משום רבי מתיה בן חרש מקוין דם לסרוגכי בשבת ומי שנשכו כלב
שוטה מאכילין אותו מחצר כבד שלו והחושש בפיו מטילין לו סם בשבת
וחכ"א באילו אין בהן משום רפואה כאלו למעוטי מאי מאי לאו אחרתי
בחריתא ולמעוטי דרישא לא אחרתי (י) דרישא קמייתא ולמעוטי דסיפא
תא

כלב שוטה מאכילין אותו מחצר כבד שלו והחושש בפיו מטילין לו סם בשבת וחכמים אומרים
למעוטי מאי לאו אחרתי נחרייתא ולמעוטי דרישא לא אחרתי דרישא ולמעוטי דסיפא:
מ"ט